

TIEDOTE

Järjestöt vaativat: Sähköinen tunnistautuminen tulee tehdä helppokäyttöiseksi ja saavutettavaksi

Sähköinen tunnistautuminen on avain yhä useampien välttämättömyyspalveluiden käyttämiseen. Merkittävä osa kansalaisista uhkaa kuitenkin jäädä näiden palvelujen ulkopuolelle. Nykyiset tunnistautumispalvelut on todettu vaikeakäyttöisiksi etenkin ikäihmisille ja vammaisille, sekä ihmisille, joilla on erityisiä oppimisen tai ymmärtämisen haasteita. Kansalaisjärjestöjen kuluttajaparlamentti vaatii eduskunnassa 20.11. julkaisemassaan kannanotossa, että sähköisen tunnistautumisen palvelut kehitetään aidosti helppokäyttöisiksi ja saavutettaviksi, esimerkiksi biometrisen tunnisteen avulla.

Julkiset palvelut sekä muut sujuvan arjen kannalta keskeiset välttämättömyyspalvelut digitalisoituvat kovalla vauhdilla. Merkittävä osa näistä palveluista vaatii käyttäjältä vahvaa sähköistä tunnistautumista. Suomessa on arviolta miljoona kansalaista, joilla on haasteita digitaalisten palveluiden käytössä. Moni ikäihminen ei ole koskaan tunnistautunut sähköisesti. Vanhus- ja lähimmäispalveluliiton Ikäteknologiakeskuksen vuonna 2017 tekemässä kyselyssä 37 % ilmoitti syyksi sen, että ei osaa käyttää sähköisiä tunnistautumisvälineitä.

Merkittävimpiä vahvan sähköisen tunnistamisen tarjoavien palvelujen tuottajia ovat tällä hetkellä pankit ja mobiilioperaattorit. Pankkitunnusten vaihtoehdoksi on tarjottu henkilökortin sirulla eli kansalaisvarmenteen avulla tapahtuva tunnistautuminen erillisen laitteen ja ohjelman avulla. Tämä on kuitenkin osoittautunut etenkin ikäihmisille erittäin vaikeakäyttöiseksi.

Kuluttajaparlamentin järjestöt vaativat, että sähköisen tunnistautumisen menetelmät kehitetään aidosti helppokäyttöiseksi ja saavutettavaksi. Kuluttajaparlamentti vetoaa sekä yksityisiin palvelujen tarjoajiin että kansalaisvarmenteen kehittäjiin: Välttämättömyyspalveluiden käyttämiseen tarvittavien sähköisten tunnistautumistapojen tulee olla saavutettavia kaikille käyttäjille. Teknisen saavutettavuuden lisäksi on kiinnitettävä huomiota myös kielelliseen saavutettavuuteen ja ymmärrettävyyteen. Kehittämisessä tulee ottaa huomioon erilaiset käyttäjät ja näiden kapasiteetit sekä testata näitä todellisissa tilanteissa.

”Uuden teknologian tulisi sopeutua ihmisiin ja näiden kykyihin ja tarpeisiin – ei toisinpäin”, muistuttaa Kuluttajaliiton pääsihteeri **Juha Burling**.

Yksi huomattavasti helpompi tunnistautumistapa olisi biometrinen tunnisteen kuten sormenjälki. Sähköinen tunnistautuminen tulee olla sellainen, että se on aidosti kaikkien kansalaisten käytettävissä. Koska tämänhetkinen sähköinen tunnistautuminen ei selkeästi tätä vaatimusta täytä, järjestöt vaativat, että biometrisen tunnisteen käyttöönoton mahdollisuudet selvitetään.

Kuluttajaparlamentti on Kuluttajaliiton koordinoima valtakunnallisesti merkittävien järjestöjen vaikuttamisfoorumi. Toimintavuonna mukana on noin 35 valtakunnallisesti merkittävää sosiaali- ja terveysalan kansalaisjärjestöä sekä lapsi- ja nuorisosasioista kiinnostunutta järjestöä. Toiminnan tarkoituksena on saada poliittiset päättäjät tietoisiksi keskeisten järjestöjen näkemyksistä ja kannoista poliittisiin kysymyksiin sekä edistää kuluttajien etua politiikan eri osa-alueilla. Lisätietoja <http://www.kuluttajaliitto.fi/kuluttajaparlamentti>

**Kuluttajaparlamentin kannanotto annettiin eduskunnan Pikkuparlamentissa 20.11.2018.
Sähköisen tunnistautumisen saavutettavuutta koskevaan kannanottoon yhtyivät seuraavat järjestöt:**

A-klinikkasäätiö
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry
ENTER ry
Familia ry
FinFami
Finnilco ry
Hengitysliitto ry
Huoltoliitto ry
Invalidiliitto
Irti Huumeista ry
Kotien Puolesta Keskusliitto ry
Kuuloliitto ry
Kuurojen Liitto ry
Lapsiperheiden Etujärjestö ry
Marttaliitto ry
Mielenterveyden keskusliitto ry
Nuorisoasuntoliitto ry
Näkövammaisten liitto ry
SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf
Suomen Kilpirauhasliitto ry
Suomen Luustoliitto ry
Suomen Monikkoperheet ry
Suomen Potilasliitto ry
Suomen nuoret lesket ry
Suomen Reumaliitto ry
Suomen Setlementtiliitto ry
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry
Vates-säätiö sr
Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry

Kannanotto kokonaisuudessaan löytyy täältä: <https://www.kuluttajaliitto.fi/tietoa-meista/kuluttajaparlamentti/kannanotot-2018/>

Lisätietoja: Kuluttajaliiton pääsihteeri Juha Beurling, puh. 040 556 6421, juha.beurling(at)kuluttajaliitto.fi